125

Reglement voor de Schuttery
te Macassar

LEMBAGA KEBUDAJAAN
INDONESIA

VI-37.

33 hal

VI-37

REGLEMENT

VOOR DE

SCHUTTERIJ

TE

MACASSAR.

GEDRUKT TE MACASSAR
BIJ
W. Eckhout.
1880.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.
BAT. GENOOTSCHAP VAN KENW

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.

Tanggal : 29-06-2010
Nomor Induk : 533/PN-MUSEUM/10
BIB - ID : 0010-33761560
ITEM - ID : 030090916 94
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, het noodzakelijk achtende om, in afwachting der vaststelling van een nieuw reglement voor de schutterij in *Nederlandsch-Indie*, het reglement voor de schutterij te *Macassar*, gearresteerd bij de resolutie van den 31sten December 1827 no. 39, te herzien;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van *Nederlandsch-Indie*;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Met buitenwerkingstelling van het, bij de resolutie van 31 December 1827 no. 39, vastgestelde reglement voor de schutterij te *Macassar*, te arresteren het volgende.

REGLEMENT voor de schutterij te *Macassar* (Gouvernement *Celebes en Onderhoorigheden*).

EERSTE HOOFDSTUK.

Indijving bij- en vrijstelling van de dienst der schutterij, mitsgaders aanslag in de contributie.

Art. 1.

Tot het korps schutterij ter hoofdplaats *Macassar* behooren:

a. alle Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen, die hun 16de jaar bereikt hebben en hun 45ste jaar nog niet zijn ingetreden;

b. alle Maleijers, die hun 16de jaar zijn ingetreden en hun 40ste jaar nog niet hebben bereikt; voor zoover daaromtrent niet afzonderlijk is of zal worden beschikt en indien nl. hun aantal voldoende is om daarvan met Europeanen eene geheele kompagnie te kunnen oprigten.

Art. 2.

Tot de schutterlijke dienst zullen echter niet worden toegelaten:

a. de personen, bedoeld bij de artikelen 12 van het Wetboek van Strafregt voor de Europeanen (Staatsblad 1866 no. 55) en 16 van het Wetboek van Strafregt voor de Inlanders (Staatsblad 1872 no. 85);

PERPUSTAKAAN NASIONAL

b. degenen, welke uit armen-kassen bedeeld, of in liefdadige gestichten onderhouden worden;

c. dienstboden.

Art. 3.

Van de persoonlijke schutterlijke dienst zijn vrijgesteld:

a. die in werkelijke militaire dienst ter zee of te land zijn;

b. de gepensioneerde militairen, die geene geschiktheid meer bezitten voor de dienst der schutterij, ter beoordeeling van den krijgsraad, op het berigt van den eerstaanwezenden officier van gezondheid;

c. die den rang van officier in dienst van den Staat te land of ter zee hebben bekleed en eervol ontslagen of gepensioneerd zijn, zoolang zij niet in eenen gelijken of hoogeren rang bij de schutterij kunnen worden aangesteld;

d. degenen, welke bij eene mindere lengte dan 1.57 el Nederlandsch (5 voet Rijnlandsch), door den geneesheer te zwak of ongeschikt worden geoordeeld, om het geweer te dragen;

e. *onvoorwaardelijk:* die met ongeneeslijke ziekten of gebreken zijn behebt, waardoor zij tot den wapenhandel duurzaam buiten staat zijn;

voorwaardelijk: die met ziekten of gebreken zijn behebt, waardoor zij tijdelijk tot den wapenhandel buiten staat zijn, voor zoo lang deze verhindering mogt voortduren, zullende zij echter in de effektieve sterkte blijven of worden gebragt.

Hierbij strekt tot leiddraad het reglement op het visiteren van manschappen, als bijlage achter dit reglement gevoegd.

Wijders zoolang zij niet daartoe geroepen worden in een hoogeren of in den laatstelijk door hen bekleeden rang:

wegens verandering van woonplaats eervol ontslagen officieren der schutterijen in *Nederland* of de Overzeesche bezittingen:

wegens ongeschiktheid voor de dienst, ten gevolge van ziels- of ligchaamsgebreken eervol ontslagen officieren der schutterijen, die hersteld en weder voor de persoonlijke dienst geschikt zijn verklaard;

f. de dienaren van de openbare godsdienst;

g. de artsenijmengers;

h. het hoofd van gewestelijk bestuur, diens sekretarissen, de assistentresidenten, schouten, onderschouten en verdere politiebeambten, indien geene bijzondere omstandigheden hunne optreding bij de schutterij noodzakelijk maken;

PERPUSTAKAAN NASIONAL

i. de geëmploijeerden bij het brandspuitwezen; zullende eenter bij voorkeur hiertoe door het plaatselijk bestuur moeten worden gekozen personen, die reeds voor de persoonlijke dienst bij de schutterij zijn vrijgesteld;

k. de direkteuren-, kommiezen-, magazijn-, hospitaal-, menagemeesters en oppassers bij de militaire hospitalen, behoudens de verpligting van den direkteur, om bij ontslag van een of meer der opgenoemde aan hem ondergeschikte personen, aan het hoofd van gewestelijk bestuur daarvan kennis te geven:

l. de lichtwachters;

m. personen, wier verblijf op de plaats slechts kortstondig is, alsmede vreemdelingen, welke hun voornemen niet aan den dag hebben gelegd, zich hier te lande te vestigen, en die alzoo van den krijgsraad een tijdelijk uitstel van eene tot ten hoogste drie maanden kunnen erlangen, om daarna weder te worden opgeroepen;

n. cipiers en sleuteldragers van 's lands gevangenissen;

o. gezagvoerders, stuurlieden, machinisten en andere Europesche schepelingen van zeil- en stoomschepen boven de grootte van tien kojangs, zoolang zij als zoodanig werkelijk dienen; zullende zij, wanneer de rederij, het hoofdagentschap, de maatschappij of de vertegenwoordigers der eigenaren te *Macassar* gevestigd zijn, in de contributie worden aangeslagen op den voet van art. 4 van dit reglement;

p. de wijkmeesters, met bepaling dat zij bij brand, oproer, of andere volksbewegingen steeds in hunne wijken zullen moeten aanwezig zijn;

q. de chef en beambten bij het postkantoor;

r. de consulaire agenten, die geene onderdanen van het rijk der *Nederlanden* zijn, en wel die van *Groot-Brittanie*, *België*, *de Vereenigde Staten van Noord-Amerika*, *Frankrijk*, *Zweden en Noorwegen*, *Bremen*, *Oostenrijk* en *Pruissen* onvoorwaardelijk, in die der andere mogendheden, voor zoo, veel zij hebben aangetoond, dat aan de Nederlandsche consuls in het land, welks handelsbelangen zij vertegenwoordigen, een gelijk voorregt verleend is.

Kanseliers van consulaten genieten denzelfden vrijdom voor zoover zij *alleen ambtshalve* in *Nederlandsch-Indie* vertoeven;

s. de Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen, die hun 45ste en de Maleijers, die hun 40ste levensjaar zijn ingetreden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 4.

Alle Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen en Maleijers boven de 16 jaar oud, welke ingevolge art. 1 tot de schutterij behooren, contribueren voor zoover zij van de persoonlijke dienst om eene der vermelde redenen zijn vrijgesteld, aan de schutterlijke kas, met uitzondering van zoodanige personen, wier inkomen of pensioen, voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen *f* 300.— en voor Maleijers *f* 150.— of minder 's jaars bedragen, — alsmede die bij art. 2 en §§ *a*, *i*, *n*, en *r* van art. 3 bedoeld, en eindelijk alle gepensioneerde officieren, den ouderdom van 44 jaar bereikt hebbende, — alle welke personen van de betaling der contributie zijn vrijgesteld.

Hoofd- en andere officieren, met de waarneming van burgerlijke betrekkingen belast, zijn contribuabel aan de schutterlijke kas.

De aanslag voor de contributie geschiedt door den krijgsraad, zullende degenen, welke zich met dien aanslag of met hunne inlijving bezwaard achten, hunne bezwaren daartegen bij het hoofd van gewestelijk bestuur kunnen indienen binnen de drie maanden, nadat die aanslag heeft plaats gehad, wordende later aangeboden verzoeken niet dan onder buitengewone omstandigheden aangenomen.

De beslissing in deze aangelegenheid behoeft geene bekrachtiging van den Gouverneur-Generaal.

Art. 5.

De contributiën bedragen:

a. voor ambtenaren, gepensioneerden en alle personen, welke een vast inkomen genieten $^3/_4$ % van dat inkomen, zonder bijberekening van emolumenten;

b. voor ambtelooze ingezetenen, wier inkomen niet kan worden bepaald, de sommen bij de onderstaande klassifikatie aangewezen, zullende deze contribuabelen naar eenen billijken maatstaf in eene dier klassen worden gerangschikt:

Voor de	1e	klasse	*f*	3.—	's jaars.
" "	2e	"	"	6.—	"
" "	3e	"	"	12.—	"
" "	4e	"	"	27.—	"
" "	5e	"	"	45.—	"
" "	6e	"	"	65.—	"
" "	7e	"	"	90.—	"
" "	8e	"	"	120.—	"
" "	9e	"	"	160.—	"
" "	10e	"	"	210.—	"

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De voorschreven contributie kan telkens na verloop van drie jaren naar gelang der behoeften van de contributie-kas, op voordragt van den kommandant, met overleg van het hoofd van gewestelijk bestuur, door den Gouverneur-Generaal worden verminderd of vermeerderd.

De contributie moet vóór 1 Julij van ieder jaar worden voldaan aan den 2den administrateur, bedoeld in art. 66.

Wanneer de contributie op den laatsten dag van den termijn, over welken zij is verschuldigd, niet is betaald, beloopt de nalatige eene boete van 50 ten honderd van het verschuldigde bedrag, en doet de tweede administrateur voornoemd, hem binnen 14 dagen exploiteren eene insinuatie om de contributie benevens de boeten en de kosten van het exploit, binnen veertien dagen bij hem, tweede administrateur, te voldoen.

Wanneer die veertien dagen zijn verloopen, zonder dat de betaling heeft plaats gehad, doet de tweede administrateur onmiddelijk aan den nalatigen contribuabele een billet van renovatie exploiteren, om de contributie, de boete en de kosten der beide exploiten alsnog binnen veertien dagen aan hem te voldoen.

Wanneer ook binnen dezen termijn geene betaling is gevolgd, zendt de tweede administrateur de relazen van insinuatie en renovatie onmiddelijk aan den bevoegden officier van justitie, opdat door dezen verder de invordering van al het verschuldigde bij wege van parate executie kan worden bewerkstelligd.

De bode van den krijgsraad is bevoegd tot het doen der bovengenoemde exploiten, en hij kan voor elk in rekening brengen een salaris van *f* 3.—, tenzij het bedrag der verschuldigde contributie een minder cijfer bedraagt, in welk geval hij niet meer mag rekenen dan het bedrag der verschuldigde contributie.

Wanneer mogt blijken dat iemand te veel of te weinig contributie heeft betaald, wordt het bedrag daarvan teruggegeven.

De contributie is over het geheele jaar verschuldigd zoodra dit is aangevangen.

Zij is echter niet verschuldigd over het jaar waarin men op contributie wordt gesteld.

De verantwoording der contributien en van alle andere ontvangsten en uitgaven, de schutterij betreffende, geschiedt aan de Algemeene Rekenkamer.

Art. 6.

Zij, die tot de persoonlijke dienst verplicht zijn, en echter om gewigtige redenen wenschen vrijgesteld te worden, kunnen

PERPUSTAKAAN NASIONAL

zich daartoe wenden tot het hoofd van gewestelijk bestuur, dat alsdan na het advies van den krijgsraad te hebben ingewonnen, beoordeelt of er termen zijn, om daartoe aan den Gouverneur-Generaal te doen; — zullende zij, ingeval van bekomen vrijstelling, eene verhoogde contributie betalen, gelijkstaande aan de helft (50 %) van de contributie welke zij anders, naar gelang van hun jaarlijksch inkomen of pensioen, zouden moeten voldoen.

Art. 7.

De inlijving bij- en de vrijstelling van de schutterij geschiedt door den krijgsraad, bijgestaan door een officier van gezondheid van het korps of, wanneer geen officier van gezondheid bij het korps is aangesteld, door den plaatselijk met de civiele geneeskundige dienst belasten geneesheer, die, ingeval van verzoek om vrijstelling uithoofde van ziekte of ligchaamsgebreken, de visitatie naar de regelen, aangegeven bij het reglement op het visiteren van manschappen, onder aanbod van eede verrigt.

Zoo de belanghebbende zulks verlangt, zal de visitatie ook kunnen geschieden door een militair- en civiel geneesheer, naar hunne keuze, mits in tegenwoordigheid van een der hierboven genoemde geneesheeren.

De bevoegdheid van de krijgsraden ten aanzien van de inlijving en indeeling van personen bij en in de schutterij, bedoeld bij dit en het 66ste artikel, bepaalt zich tot de inlijving van den tot de schutterlijke dienst opgeroepen persoon bij het korps in het algemeen; mitsdien zal de verdere indeeling bij eene der kompagnien van het korps van den als schutter ingelijfden persoon en de mogelijke verplaatsingen later van de eene kompagnie naar de andere uitsluitend behooren tot de attributen van den kommandant van het korps.

Art. 8.

Ten einde de voorgeschreven inlijving naar behooren te kunnen volbrengen, zijn de wijkmeesters verpligt op het einde van elk kwartaal door tusschenkomst van den assistent-resident van politie aan den krijgsraad, binnen welks ressort zij hunne funktien uitoefenen, eenen staat in te dienen houdende opgave der Europesche en met dezen gelijkgestelde personen hunner wijk, die zich gedurende dat tijdvak daar binnen met der woon hebben gevestigd of wel overleden, of naar elders vertrokken zijn met duidelijke vermelding van hunne voornamen, hun beroep of bedrijf.

Art. 9.

Zij, die zonder wettige redenen van verschooning ingebragt

te hebben, bij de eerste oproeping tot de schutterlijke dienst afwezig blijven, verbeuren eene boete van *twee* tot *tien gulden*; ten tweeden male door een briefje van den sekretaris van den krijgsraad opgeroepen zijnde en weder niet verschijnende, eene boete van *vier* tot *twintig gulden*, waarna zij door een detachement afgehaald en voor den krijgsraad gebragt worden, en behalve de boeten ook nog de kosten van deze afhaling op hen worden verhaald.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Formatie, wapening, kleeding, toelagen en administratie.

Art. 10.

De schutterij staat onder het gezag van den gouverneur van *Celebes*.

Art. 11.

De kompagnien, waaruit de schutterij is zamengesteld, hebben eene maximum sterkte van 100 schutters.

Art. 12.

Indien zich ter hoofdplaats niet meer dan 170 man bevindt, die in de termen vallen om bij de schutterij te worden ingelijfd, vormt zij slechts één kompagnie waarbij de Maleijers de laatste escouades formeren.

Zoo er echter meerdere manschappen zijn, worden er twee kompagnien en zoo voortgaande geformeerd, waarover de oudste kapitein van eene der kompagnien het bevel zal voeren.

Art. 13.

De formatie zal wezen als volgt:

a. Staf van het korps:

1 officier van gezondheid van de tweede klasse, wanneer er een civiel geneesheer te *Macassar* aanwezig is;

1 eerste of tweede luitenant-adjudant, tevens sekretaris van den krijgsraad;

1 eerste of tweede luitenant-auditeur;

1 adjudant onderofficier.

b. Staf per kompagnie:

1 kapitein,

1 eerste luitenant,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

2 tweede luitenants,
1 sergeant-majoor,
4 sergeanten,
1 fourier,
8 korporaals en
2 tamboers tevens hoornblazers.

Art. 14.

De officieren worden door den Gouverneur-Generaal benoemd en ontslagen, op voordragt van den kommandant der schutterij, met overleg en door tusschenkomst van het hoofd van gewestelijk bestuur, terwijl de kommanderende officier zelf door het hoofd van gewestelijk bestuur wordt voorgedragen. De kommissie of akte van aanstelling zal kosteloos aan den benoemde worden uitgereikt.

Art. 15.

De kommandant der schutterij legt in handen van het hoofd van gewestelijk bestuur, en de overige officieren in handen van den kommandant, voor het front van het onder de wapenen staande korps den navolgenden eed af:

„Ik zweer (ik beloof) dat ik gehouw en getrouw zal zijn „aan den Koning der Nederlanden, en aan den Gouverneur-„Generaal van *Nederlandsch-Indie*, Hoogstdeszelfs vertegen-„woordiger:"

„dat ik mij stiptelijk zal gedragen naar de wettelijke bepa-„lingen voor de schutterij uitgevaardigd, of nader te maken."

„dat ik zal eerbiedigen en stiptelijk nakomen de bevelen „der bevoegde autoriteit, alsmede van al diegenen, welke in „de dienst boven mij gesteld zijn, en dat ik mij, in alle op-„zigten, als een man van eer en een braaf officier zal gedragen."

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig."

Art. 16.

De onderofficieren en korporaals worden, op voordragt der kommandanten van de kompagnien door den kommandant der schutterij benoemd.

Art. 17.

De tamboers worden door de kompagnies-kommandanten aangesteld, onder goedkeuring van den korps-kommandant.

Art. 18.

Op den 1sten Januarij en den 1sten Julij van ieder jaar, worden door den kommandant der schutterij de voorgeschreven

administratieve stukken van het korps door tusschenkomst van het hoofd van gewestelijk bestuur aan den gewestelijken militairen kommandant gezonden.

Art. 19.

De uniform der schutterij wordt door den Gouverneur-Generaal bepaald.

Art. 20.

De wapening en het ledergoed daartoe behoorende worden van 's landswege verstrekt; zullende de verstrekking en verantwoording van die artikelen plaats hebben volgens de reeds bestaande of nader te maken voorschriften.

Art. 21.

Elk lid der schutterij is verpligt zich de bepaalde kleedingstukken volgens model voor eigen rekening aan te schaffen.

Zij, die buiten staat mogten zijn de kosten voor de voorgeschrevene uniform te bestrijden, hetwelk ter beoordeeling staat van den krijgsraad, worden op hun daartoe te doen verzoek, ten laste van de contributie gekleed.

Zij zullen nogthans door certifikaten van den wijkmeester, geviseerd door den assitent-resident voor de policie, van hun onvermogen moeten doen blijken.

Uit de contributiekas worden eveneens bestreden de kosten voor de kleeding van de tamboers.

Art. 22.

De kompagnies-kommandanten zijn verantwoordelijk voor de aan hun kompagnie verstrekte wapening, ledergoed en kleedingstukken, en voorts voor alle zoodanige goederen als ten behoeve van zijne of hunne kompagnie zijn verstrekt; waarvan op de voorgeschreven tijden verantwoording aan den betrokken officier of autoriteit wordt ingezonden.

Art. 23.

De amunitie voor exercitie en verdere dienstverrigtingen vereischt wordende, worden op aanvraag van den kommandant van het korps door den gewestelijken kommandant der artillerie van landswege kosteloos verstrekt, volgens de bestaande voorschriften.

Art. 24.

De kosten, op de schutterij vallende, worden voor zooveel mogelijk gevonden uit de te heffen contributiën en de te betalen boeten, welke gelden overigens tot geene andere doel-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

zinden mogen worden besteed, dan voor zulke uitgaven welke in het belang van de dienst der schutterij onmisbaar noodig of eigenaardig daaraan verbonden zijn.

Ook zal het bedrag voor het aanschaffen van prijzen tot aanmoediging der schietoefeningen ten laste van de contributie-kas moeten gebragt worden, onder dien verstande echter, dat het daarvoor te besteden bedrag, naar gelang van den stand der contributie-kas moet worden geregeld, en in geen geval meer dan *f* 1.25 voor ieder onderofficier en schutter per jaar mag worden besteed.

Art. 25.

Uit de contributie-kas worden de volgende toelagen aan de daarbij genoemde personen toegekend, aan:

den adjudant tevens sekretaris van den krijgsraad eene toelage van *f* 5.— 's maands, of *f* 60.— 's jaars; aan den 2den administrateur bedoeld bij artikel 66 tevens officier van wapening en kleeding, wanneer die wordt toegestaan, eene toelage van *f* 5.— 's maands of *f* 60.— 's jaars, voor schrijfbehoefte;

den provoostgeweldiger, tevens bode van den krijgsraad en magazijnmeester *f* 15.— 's maands of *f* 180.— 's jaars;

iedere tamboer *f* 8.— 's maands of *f* 96.— 's jaars.

een oppasser of boodschaplooper voor den kommandant *f* 5.— 's maand of *f* 60.— 's jaars.

Art. 26.

Indien het fonds het toelaat, kan een korps muzijkanten van de aanwezige Inlanders bij de schutterij worden opgerigt. Uit de contributie-kas worden goed gemaakt de kosten voor het kleeden der muzijkanten, voor aanschaffing en onkerhoud van muzijk-instrumenten en de bezoldiging van den kapelmeester en muzijkanten, waaromtrent de regeling aan den krijgsraad, onder goedkeuring van den gouverneur wordt overgelaten.

DERDE HOOFDSTUK.

Pligten der schutterij in het algemeen, hare dienstverrigtingen en wapenoefeningen, alsmede hare verhouding tot de militaire magt.

Art. 27.

Het doel der schutterij is, om in gewone tijden mede te werken tot behoud van de inwendige orde en rust in de plaatsen waar zij zich bevinden, terwijl in tijden van opstand en gevaar, en voor zoo verre de gewone middelen niet toereikend

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.
PERPUSTAKAAN NASIONAL

zijn, die medewerking zich ook buiten dezelve zal kunnen uitstrekken.

In het laatste geval, alsook wanneer de hoofdplaats *Macassar* in staat van oorlog of beleg is gesteld, zal de schutterij voorafmobiel moeten worden verklaard door den Gouverneur-Generaal, en in zeer dringende omstandigheden ook door het hoofd van gewestelijk bestuur, onder verpligting echter, daarvan onmiddelijk den Gouverneur-Generaal kennis te geven.

Art. 28.

De schutterij, welke ingevolge het voorgaand artikel, mobiel is verklaard, wordt op denzelfden voet behandeld als het leger en staat onder dezelfde verpligtingen.

Zij zal op gelijke wijze als het leger verpleegd en bezoldigd worden, en zullen al de inrigtingen, welke ten behoeve van het leger bestaan, alsdan ook op de schutterij van toepassing zijn, welke mitsdien op eene gelijke verzorging en belooning ten volle aanspraak zal hebben.

Art. 29.

Bij gelegenheid van brand, en wanneer er alarm wordt geslagen, begeeft de schutterij zich dadelijk en zonder verdere requisitie, in volle wapening naar de bestemde alarm- of loopplaatsen, en handelt alsdan ingevolge de door dergelijke gevallen bepaalde, of door den kommandant, na overleg met het hoofd van plaatselijk bestuur, nader te geven voorschriften, daarbij in het oog houdende, dat een naauw verband tusschen de schutterij en het bestuur altijd moet bestaan, en dat mitsdien, wanneer de plaatselijke autoriteit de hulp der schutterij bij andere gelegenheden mogt inroepen, dezelve dadelijk door den kommandant behoort te worden verleend.

Deze hulp zal echter door het plaatselijk bestuur niet gevraagd worden, zoo lang het door eigen middelen in de handhaving der inwendige rust en orde kan voorzien, dan wel de hulp van het garnizoen daartoe voldoende kan worden aangewend.

Wanneer de schutterij bij dergelijke gelegenheden, gelijktijdig met de troepen van het garnizoen onder de wapenen komt, wordt zij ter dispositie gesteld van de militaire autoriteit, die in overleg handelt met het plaatselijk bestuur.

Art. 30.

De schutterij heeft in de waarneming van de gewone dagelijksche dienst met het militaire garnizoen niets gemeen.

Het bezetten van posten of wachten zal nogtans van de schutterij gevorderd worden ingeval de troepen van het garnizoen daarvoor niet toereikend mogten zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Het in dienst zijnde gedeelte staat alsdan onder de bevelen van den militairen kommandant.

Art. 31.

De last daartoe wordt gegeven door het hoofd van gewestelijk bestuur op requisitie der hoogstaanwezige militaire autoriteit, doch niet zonder hooge noodzakelijkheid, en op deszelfs verantwoordelijkheid, — zullende dezelve schriftelijk behooren te worden gedaan, onder gehoudenis voor het hoofd van gewestelijk bestuur, om daaraan te voldoen, en daarvan onmiddelijk rapport in te zenden aan den Gouverneur-Generaal.

Wanneer de Gouverneur-Generaal in de standplaats der schutterij persoonlijk aanwezig is, zal de gouverneur van *Celebes*, alvorens den last te geven Deszelfs bevelen vragen. De schutterij zal alsdan zoodanige wachten bezetten, als welke door den militairen kommandant aan den kommandant worden opgegeven, daarbij in het oog houdende, dat de schutterij bij voorkeur tot het bezetten der eerewachten moet worden gebezigd en dat zooveel doenlijk vermeden worde om de schutterij en de troepen van het garnizoen eene en dezelfde post te doen betrekken.

Art. 32.

De diensten, welke de schutters in gewone tijden verrigten, geschieden zonder betaling, met uitzondering van alle onbeambte leden der schutterij, die haar verlangen aan welke bij het betrekken der wachten of andere garnizoensdienst, wanneer zij deze diensten voor hen zelven, en niet bij plaatsvervanging verrigten, aan soldij voor iedere 24 uren, van wege den lande zal worden betaald:

aan een onderofficier	*f*	1.50
„ „ korporaal.	„	1.—
„ „ tamboer en schutter	„	0.75

en zullen in zoodanig geval de door de kompagnies-kommandanten, gevisecrde betalingsrollen der bedoelde onbeambte personen hunner kompagniën door den kommandant worden uitbetaald, bij wijze van voorschot, ten einde nader uit 's lands kas te worden terug ontvangen; zullende de uitbetaling van die gelden echter aan den belanghebbende steeds moeten geschieden op den dag, waarop hij van de wacht wordt afgelost.

Aan de Maleijers van boven vermelde rangen wordt de helft van de hier bepaalde gelden te goed gedaan.

De betaling dezer wachtgelden door de militaire administratie geschiedt op daartoe vervaardigde en door den kommandant van het korps geteekende betalingsrollen, geverificerd door de militaire autoriteit, welke het betrekken der wachten zal hebben bevólen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 33.

De schutterij, tegelijk met het garnizoen onder de wapenen komende, bezet altijd den regtervleugel.

Art. 34.

De kommandant der schutterij geeft aan den plaatselijken militairen kommandant kennis van alle verzamelingen van gewapnde manschappen, zoo tot exercitiën als anderzins, ten ware dat deze op gezette dagen of uren plaats hebben, als wanneer het voldende zijn zal, zulks bij den aanvang eens vooral te zijner kennis te brengen; zullende nogtans telkens, wanneer met losse patronen gevuurd — en schijfgeschoten wordt, daarvan berigt moeten worden gedaan.

Het parool en contresigne wordt door den plaatselijken militairen kommandant alleen aan den kommandant der schutterij gezonden, ingeval deze garnizoensdienst verrigt.

Art. 35.

De officieren der schutterij en van het leger zullen elkander in hunne respektieve rangen erkennen, en de gewone eerbewijzingen doen geven; zullende eerstgemelde, zoodra zij militaire diensten verrigten, al datgene moeten opvolgen, hetwelk aan officieren der landmagt bij dergelijke gelegenheden is opgelegd.

Bij parades, waaraan de schutterij assisteert, en in het algemeen in alle omstandigheden, waarin de schutterij en de troepen van het garnizoen vereenigd zijn, zal de hoogste in rang zijnde militaire officier het bevel voeren, al is deze ook jonger in ancienniteit, dan de met hem in rang gelijkstaande officier der schutterij.

Aan den militairen officier moet steeds worden overgelaten het bevel over de beschikbare magt, welke voor zooveel de schutterij betreft, door derzelver kommandant zoo voltallig mogelijk zal worden gemaakt en gehouden, zonder echter verpligt te zijn, zich in persoon aan het hoofd daarvan te stellen ingeval dat de militaire kommandant eenen minderen rang bekleedt dan dien welke door den kommandant der schutterij wordt gevoerd.

Art. 36.

De wachthebbende officieren, onderofficieren en schutters zullen zich in alle opzigten op hunne wachten en posten overeenkomstig de garnizoensdienst voor de landmagt bepaald, gedragen: de kommandanten der wachten zijn daarvoor verantwoordelijk.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 37.

De schutters, tot de wacht gekommandeerd, zullen steeds een kwartier uur voor den bepaalden tijd op de parade — of vergaderplaats moeten aanwezig zijn, ten einde door den daarvoor bestemden officier geinspekteerd te worden.

Art. 38.

Bij het doen der wachten in gewone tijden, zal men zich door eenen anderen schutter kunnen doen vervangen, mits in zoodanig geval dadelijk aan den sergeant-majoor der kompagnie betalende *één gulden*, ten voordeele der contributie-kas.

Art. 39.

De schutterij is tot eene geregelde wapenoefening verpligt. Deze heeft van primo April tot ultimo September tweemaal 's maands plaats, terwijl bovendien éénmaal in de maand exercitie aux cordeaux en éénmaal theorie voor de officieren wordt gehouden.

Ieder schutter echter, die nog niet voldoet aan de gestelde eischen van oefening, zal gedurende de exercitie-maanden minstens éénmaal 's weeks onderrigt moeten erlangen.

De dagen voor deze oefeningen worden, op voordragt van den kommandant der schutterij, bepaald door het hoofd van gewestelijk bestuur.

In de maanden waarin niet geexerceerd wordt, ontvangen de officieren en onderofficieren één- of tweemaal 's maands theoretisch onderwijs.

Wanneer de noodzakelijkheid zulks vordert, kan op voorstel van den kommandant der schutterij en op een door tusschenkomst van den gouverneur van *Celebes* aan den militairen kommandant te doen verzoek, een geschikt officier van het garnizoen worden aangewezen om den kommandant der schutterij in de oefening der officieren, onderofficieren en korporaals behulpzaam te zijn.

Het aantal der hierbij voorgeschrevene dagen moet als een minimum worden beschouwd.

Voor het geval de oefening op die dagen door ongunstig weder of andere omstandigheden onverhoopt niet kunnen plaats hebben, worden zij op andere dagen hervat.

Art. 40.

De exercitien geschieden voor zooveel noodig overeenkomstig de reglementen daarvoor bij het staande leger in gebruik.

De schutters worden in het vuren met losse patronen, in het schieten naar de schijf geoefend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Deze oefening wordt niet onder de bij het vorige artikel bepaalde exercitie-dagen gerekend, en wijders zoodanig geregeld dat door den schutter bij iedere schietoefening niet meer dan vijf scherpe patronen worden verschoten.

Indien de noodzakelijkheid vordert, om afzonderlijke instructeurs aan te nemen, wordt aan deze, zoolang officieren en onderofficieren der schutterij de vereischte bekwaamheden missen, en dus de instruktie niet kunnen overnemen, in overeenstemming met het hoofd van gewestelijk bestuur, eene redelijke belooning uit de contributie-kas gegeven.

VIERDE HOOFDSTUK.

Krijgstucht, boeten en straffen.

Art. 41.

De bepalingen ten aanzien van de schutterlijke krijgstucht zijn in het algemeen toepasselijk in de gevallen wanneer de leden der schutterij onder de wapenen of in dienst zijn, en voorts in alle zoodanige gevallen, welke eigenaardig de schutterlijke dienst betreffen; wordende hierbij uitdrukkelijk bepaald, dat, bijaldien aan een lid der schutterij, in deszelfs uniform gekleed door een ander lid der schutterij onverschillig of deze al dan niet in uniform gekleed is, eenige beleediging, van welken aard ook, wordt aangedaan, de zaak zal worden beslist volgens de bepalingen in dit reglement vastgesteld, hetzij de daad in of buiten de dienst is begaan. Met uitzondering van dit geval, treedt, na het eindigen van de dienst, elk lid weder in den algemeenen kring der burgers terug.

Art. 42.

De leden der schutterij, van welken rang ook, zullen in alles wat de dienst betreft, hunne meerderen gehoorzamen, en zich overeenkomstig de bij dit reglement gemaakte bepalingen moeten gedragen.

Art. 43.

Als overtreders der schutterlijke krijgstucht, of om eenige andere redenen strafbaar, worden beschouwd:

a. die zich gedurende de dienst, of ter gelegenheid van dienstzaken, met daden tegen zijne meerderen verzet, of op eenige wijze bedreigt, laakt of scheldt of onheuschelijk behandelt;

b. die opzettelijk verzuimt of nalaat de dienst, hem door zijne meerderen bevolen, waar te nemen, of de orders hem gegeven, na te komen:

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 37.

De schutters, tot de wacht gekommandeerd, zullen steeds een kwartier uur voor den bepaalden tijd op de parade — of vergaderplaats moeten aanwezig zijn, ten einde door den daarvoor bestemden officier geinspekteerd te worden.

Art. 38.

Bij het doen der wachten in gewone tijden, zal men zich door eenen anderen schutter kunnen doen vervangen, mits in zoodanig geval dadelijk aan den sergeant-majoor der kompagnie betalende *één gulden*, ten voordeele der contributie-kas.

Art. 39.

De schutterij is tot eene geregelde wapenoefening verpligt.

Deze heeft van primo April tot ultimo September tweemaal 's maands plaats, terwijl bovendien éénmaal in de maand exercitie aux cordeaux en éénmaal theorie voor de officieren wordt gehouden.

Ieder schutter echter, die nog niet voldoet aan de gestelde eischen van oefening, zal gedurende de exercitie-maanden minstens éénmaal 's weeks onderrigt moeten erlangen.

De dagen voor deze oefeningen worden, op voordragt van den kommandant der schutterij, bepaald door het hoofd van gewestelijk bestuur.

In de maanden waarin niet geexerceerd wordt, ontvangen de officieren en onderofficieren één- of tweemaal 's maands theoretisch onderwijs.

Wanneer de noodzakelijkheid zulks vordert, kan op voorstel van den kommandant der schutterij en op een door tusschenkomst van den gouverneur van *Celebes* aan den militairen kommandant te doen verzoek, een geschikt officier van het garnizoen worden aangewezen om den kommandant der schutterij in de oefening der officieren, onderofficieren en korporaals behulpzaam te zijn.

Het aantal der hierbij voorgeschrevene dagen moet als een minimum worden beschouwd.

Voor het geval de oefening op die dagen door ongunstig weder of andere omstandigheden onverhoopt niet kunnen plaats hebben, worden zij op andere dagen hervat.

Art. 40.

De exercitien geschieden voor zooveel noodig overeenkomstig de reglementen daarvoor bij het staande leger in gebruik.

De schutters worden in het vuren met losse patronen, in het schieten naar de schijf geoefend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Deze oefening wordt niet onder de bij het vorige artikel bedoelde exercitie-dagen gerekend, en wijders zoodanig geregeld dat door den schutter bij iedere schietoefening niet meer dan vijf scherpe patronen worden verschoten.

Indien de noodzakelijkheid vordert, om afzonderlijke instrukteurs aan te nemen, wordt aan deze, zoolang officieren en onderofficieren der schutterij de vereischte bekwaamheden missen, en dus de instruktie niet kunnen overnemen, in overeenstemming met het hoofd van gewestelijk bestuur, eene redelijke belooning uit de contributie-kas gegeven.

VIERDE HOOFDSTUK.

Krijgstucht, boeten en straffen.

Art. 41.

De bepalingen ten aanzien van de schutterlijke krijgstucht zijn in het algemeen toepasselijk in de gevallen wanneer de leden der schutterij onder de wapenen of in dienst zijn, en voorts in alle zoodanige gevallen, welke eigenaardig de schutterlijke dienst betreffen; wordende hierbij uitdrukkelijk bepaald, dat, bijaldien aan een lid der schutterij, in deszelfs uniform gekleed door een ander lid der schutterij onverschillig of deze al dan niet in uniform gekleed is, eenige belediging, van welken aard ook, wordt aangedaan, de zaak zal worden beslist volgens de bepalingen in dit reglement vastgesteld, hetzij de daad in of buiten de dienst is begaan. Met uitzondering van dit geval, treedt, na het eindigen van de dienst, elk lid weder in den algemeenen kring der burgers terug.

Art. 42.

De leden der schutterij, van welken rang ook, zullen in alles wat de dienst betreft, hunne meerderen gehoorzamen, en zich overeenkomstig de bij dit reglement gemaakte bepalingen moeten gedragen.

Art. 43.

Als overtreders der schutterlijke krijgstucht, of om eenige andere redenen strafbaar, worden beschouwd:

a. die zich gedurende de dienst, of ter gelegenheid van dienstzaken, met daden tegen zijne meerderen verzet, of op eenige wijze bedreigt, laakt of scheldt of onheuschelijk behandelt;

b. die opzettelijk verzuimt of nalaat de dienst, hem door zijne meerderen bevolen, waar te nemen, of de orders hem gegeven, na te komen;

PERPUSTAKAAN NASIONAL

c. die zich met voorbijgang der hierarchie, aan den chef van het korps of hoogere autoriteiten wendt, met bezwaren, verzoeken om vrijstelling als anderzins;

d. die het hem opgelegd huis-arrest violeert;

e. die bij exercitien of op de wacht, of waar het ook zij, onder de wapenen of in uniform gekleed, zich aan dronkenschap schuldig maakt;

f. die bij exercitien niet verschijnt, te laat komt. of zich, zonder behoorlijke permissie van dezelve verwijdert;

g. die op de wacht gekommandeerd zijnde, te laat komt, of in het geheel niet verschijnt;

h. die, bij het ontstaan van brand of het slaan van alarm, niet ten behoorlijken tijde zich op de alarm-plaats bevindt;

i. die zich op de wacht schuldig maakt aan pligtverzuim of aan handelingen, strijdig met hetgeen bij het reglement op de garnizoensdienst is bepaald;

j. die eenen hem toevertrouwden post, of wel een aan zijn zorg toevertrouwd detachement verlaat;

k. die zich, in gewone tijden voor langer dan 24 uren buiten zijn gewoon verblijf begeeft, zonder daarvan schriftelijk, en ten minste 12 uren te voren, kennis te hebben gegeven, te weten: de luitenants, onderofficieren en manschappen der kompagnie aan den kompagnie's kommandant, wanneer de schutterij uit meer dan één kompagnie bestaat, en de kompagnie's kommandanten en officieren van staven aan den korps kommandant.

Is de schutterij slechts uit één kompagnie zamengesteld, dan behoort de hierboven gemelde kennisgave alleen aan den kommandant van het korps gedaan te worden.

Verwijdert de kommandant zich, dan behoort hij daarvan kennis te geven aan het hoofd van gewestelijk bestuur.

Buitengewone of billijke omstandigheden maken hierop eene uitzondering, terwijl hieronder mede niet begrepen zijn zoodanige ambtenaren, die zich uit den aard hunner betrekkingen, of krachtens bevelen van het Gouvernement hetzij voor eenigen tijd, hetzij bij tusschenpozen, van hunne woonplaatsen moeten verwijderen;

l. die bevonden wordt, onder voorwendsel van zoodanige afwezendheid en zonder eenig bewijs van noodzakelijkheid daarvoor te kunnen bijbrengen, exercitiën, inspektiën, wachten, enz. te hebben ontdoken;

m. eenig onderofficier of schutter, die van woonplaats verandert, zonder daarvan aan den kompagnie's kommandant kennis te hebben gegeven;

PERPUSTAKAAN NASIONAL

n. die zijne wapenen niet goed in orde houdt, of dezelve, alsmede zijne kleedingstukken, van den lande verkregen, door zijne schuld, hetzij geheel, hetzij ten deele, bederft of vernielt, dan wel verliest.

Onverminderd daarvoor op te leggen straf, wordt de waarde volgens taxatie, door hem vergoed; zullende echter eenig defekt bij exercitie of in dienst, buiten des schutters schuld ontstaan, ten koste der contributie-kas worden hersteld.

Art. 44.

De straffen zijn de volgende:

a. geldboeten, welke niet te boven gaan de som van *f* 30.—;

b. huis-arrest, ten langste voor acht dagen;

c. provoost-arrest, ten langste voor vier dagen en ten koste van den gecondemneerde, welk arrest echter nimmer met eenige ligchamelijke sluiting of andere verzwarende omstandigheden mag vergezeld gaan;

d. degradatie tot eenen minderen rang;

e. cassatie uit de dienst, met veroordeeling tot eene jaarlijksche boete als contributie aan de schutterlijke kas, van niet minder dan *f* 50.— en niet meer dan *f* 150.— 's jaars.

Bij toepassing van deze vijfde of laatste straf, wordt het vonnis, met de daartoe behoorende processtukken het hoofd van gewestelijk bestuur en vervolgens den Gouverneur-Generaal aangeboden.

Art. 45.

Alle verzuim of nalatigheid in de dienst, het niet opvolgen van bevelen en alle andere overtredingen bij dit reglement als strafbaar beschouwd, bij herhaling plaats vindende, zullen naar gelang van omstandigheden met zwaarder straffen, dan de reeds opgelegde voor dezelfde overtreding, kunnen worden beboet; met dien verstande, dat het maximum dezer hoogere straffen, de in het vorig artikel bepaalde straffen niet mogen te boven gaan, en behoudens de vrijlating aan den krijgsraad, om in beide gevallen de arresten van onderofficieren en officieren nog te kunnen verhoogen.

Art. 46.

De schutterij, zich onder de wapenen of in dienst bevindende, kan het eenvoudig rrrest door iederen hoogeren aan zijne, minderen worden opgelegd, maar de oplegging der straf welke daarvan het gevolg kan zijn, zal alleen staan aan zoo-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

danigen als bij de onderscheidene artikelen van het reglement zijn bepaald.

Art. 47.

Van het opgelegd eenvoudig arrest zal dadelijk kennis moeten worden gegeven, door de gewone trapsgewijze opvolging, hetzij aan den kompagnie's kommandant, hetzij aan den kommandant van het korps, naar mate der overtreding, welke alsdan bepalen zullen, wat in den geest van het reglement zal behooren te worden gedaan.

Art. 48.

De straf van geldboete, mits niet meer dan *f* 5.— beloopende, kan aan de onderofficieren en manschappen worden opgelegd door de kompagnie's kommandanten onder approbatie van den kommandant der schutterij, door wien in gelijker voege, aan officieren eene boete van *f* 10.— alsmede aan dezelve en aan de onderofficieren en manschappen, de hiervoren bepaalde straf van huis-arrest kan worden opgelegd, zonder dat in beide gevallen, de krijgsraad daarvan ter eerste instantie zal behoeven kennis te nemen, behoudens nogtans het regt aan de gestraften en beboeten om, indien zij zich bezwaard achten, hunne klagten te brengen voor den krijgsraad, tot welk' einde zij zich bij den auditeur zullen aanmelden, die hun daarvan een bewijs zal verleenen, en die vervolgens de zaak bij de eerste zitting van den krijgsraad voorbrengt, welke alsdan definitief daaromtrent zal beslissen; — zullende zij, die hiervan binnen acht dagen geen gebruik hebben gemaakt en de boeten aan den kwartiermeester niet hebben voldaan, door dezen aan den krijgsraad als nalatigen worden kenbaar gemaakt, die alsdan, bij de eerstvolgende zitting, zonder vorm van proces en zonder nader verhoor van den beklaagde, de hem opgelegde straf of boeten, in provoost-arrest, overeenkomstig en op gelijke wijze als bij art. 53 is bepaald, zal veranderen, en alsdan gelijktijdig zal bepalen het bedrag der kosten, door den nalatigen daarenboven te voldoen.

De hierboven omschreven boeten zullen het dubbele bedragen, wanneer zij niet binnen acht dagen voldaan zijn, of daarover binnen dien tijd geen bezwaren zijn ingebragt bij den auditeur.

Na verloop van dien termijn zal de schuldige door den kwartier-meester of dengene, die daarmede belast is, aan den bode van den krijgsraad worden opgegeven, die hem onverwijld zal sommeren de verdubbelde boete alsnu binnen de daarop volgende acht dagen te betalen, na welken tijd door den kwartiermeester of

PERPUSTAKAAN NASIONAL

dengene die daarmede belast is, geen boeten meer zullen worden aangenomen van den gestrafte, die als nalatig zal worden kenbaar gemaakt aan den krijgsraad; welke in de eerstkomende zitting, na den auditeur en den beboete te hebben gehoord, overeenkomstig artikel 53 van het reglement zal kunnen beslissen.

De overige straffen behooren uitsluitend tot de kompetentie van den krijgsraad.

Art. 49.

Alle verzuim van pligten en gedragingen tegen de subordinatie of krijgstucht, niet in het vorig artikel omschreven, gelijk ook alle pligtverzuim en wangedrag, door leden der schutterij bedreven, welke niet bijzonder in dit reglement zijn uitgedrukt, worden door den kompagnie's-, den korpskommandant of den krijgsraad zoodanig gecorrigeerd en gestraft, als dezelve naar exigentie van zaken en in goede justitie zullen oordeelen te behooren, altijd echter in het oog houdende, het maximum van straffen hierboven bepaald.

Art. 50.

Alle fouten door de leden der schutterij begaan wordende, welke alleen aan onachtzaamheid of slordigheid zijn toe te schrijven, alsmede kleine of geringe vergrijpen tegen de orde en ondergeschiktheid, zullen door den kommandant zelven met oplegging eener boete gestraft kunnen worden, welke voor de officieren van *f* 6.— en voor de onderofficieren en verdere manschappen der schutterij die van *f* 3.— niet zal mogen te bovengaan.

Art. 51.

Wanneer de vergrijpen tegen de krijgstucht, met zoodanige verzwarende omstandigheden gepaard gaan, welke bij de lijfstraffelijke wetten onder de misdaden worden gerekend, worden de beschuldigden aan den gewonen regter overgegeven.

Art. 52.

Aan den gewonen regter wordt ook dadelijk overgeleverd elk lid der schutterij, dat zich in arrest bevindt en door dezen wordt opgeëischt, onverkort het regt van den krijgsraad, die vermeenende dat de behandeling der zaak tot zijne bevoegdheid behoort, zich tot het Hoog-Geregtshof zal kunnen wenden, met verzoek in deze te beslissen.

Art. 53.

Bij onvermogen of onwilligheid van dadelijke betaling zullen de geldboeten in provoost-arrest moeten worden veranderd,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

te rekenen voor elke drie gulden en minder, één dag voor schutters; en voor de onderofficieren en officieren voor elke zes gulden en minder, één dag; met dien verstande echter, dat voor de beide laatstgenoemden, in zoodanig geval, het provoost-arrest nimmer minder dan twee dagen kan zijn.

Art. 54.

Bij de dispositie, waarbij de opgelegde boete in provoost-arrest wordt veranderd, worden tevens de kosten bepaald, en deze naar den bovenvermelden maatstaf, ingeval van onwilligheid of onvermogen tot betaling, veranderd in provoost-arrest, zullende in dat geval die kosten uit de contributie-kas betaald worden.

Art. 55.

Van alle geld-boeten wordt door den provoost-geweldiger tevens bode van den krijgsraad en magazijnmeester, een vierde gedeelte genoten, terwijl het overige gedeelte in de contributie-kas wordt gestort.

Art. 56.

Die zijne wapenrusting of de van het korps verkregen kleedingstukken geheel of gedeeltelijk verzet of vervreemdt, wordt deswege, onverminderd zijne verpligting tot vergoeding van een en ander, voor den dagelijkschen regter teregt gesteld, evenals de zoodanigen, die voorschreven goederen, willens en wetens in pand of beleening hebben aangenomen of gekocht, en welke daarvoor gestraft worden als de opkoopers en heelers van militaire goederen.

Art. 57.

De kompagnie's kommandanten, die bevonden worden te hebben verzwegen de verzuimen, overtredingen of wanbedrijven door hunne onderhoorigen begaan, worden naar gelang van omstandigheden gestraft.

Art. 58.

Niemand, wie hij ook zij, mag eenig onderofficier of schutter verhinderen de op hem rustende verpligtingen te volbrengen, en wie hiervan zal worden overtuigd, wordt door den krijgsraad aan het hoofd van gewestelijk bestuur bekend gemaakt met verzoek om voorziening, ten ware dat de aangeklaagde de voorschreven verhindering als lid der schutterij in de schutterlijke dienst te weeg gebragt, als wanneer hij deswege voor den krijgsraad teregt staat.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Art. 59.

Zij, die in dienst zijnde, den last ontvangen, een lid der schutterij te arresteren, en zulks weigeren, gelijk mede zij, die eenen gearresteerde zoeken te ontweldigen, zullen als medepligtigen aan de daad van den gearresteerde beschouwd en behandeld worden; ingeval deze laatsten niet tot de schutterij behooren, zullen zij aan het hoofd van gewestelijk bestuur worden kenbaar gemaakt, met verzoek om voorziening.

Art. 60.

Leden der schutterij, die zich bezwaard achten over ontvangen bevelen of aan hen opgelegde straffen, zullen gehouden zijn, zich daaraan te onderwerpen, en kunnen na de uitvoering der bevelen of na ondergane straffen, zich door tusschenkomst van hunne chefs, met hunne bezwaren wenden tot de hoogere autoriteit.

In het algemeen zullen de leden der schutterij hunne bezwaren of verzoeken, de dienst bij de schutterij betreffende, moeten indienen aan den kommandant der kompagnie of van het bataillon, naar gelang van hunnen rang of hunne positie, welke alsdan dezelve met zijne consideratiën en advies aan de competende autoriteit zal inzenden.

Alleen wanneer zij zich over hunne onmiddelijke chefs te beklagen hebben, zullen zij zich, met voorbijgang van dezen, tot de volgende hoogere autoriteit kunnen wenden.

Art. 61.

De leden der schutterij, die tot onderofficieren of korporaals benoemd worden, zijn verpligt die betrekkingen aan te nemen; zullende hij die zich daartegen verzet, gestraft worden met arrest of boete, naar gelang van omstandigheden; blijvende niettemin aan den nieuw benoemde vrijgelaten, om bijaldien hij vermeenen mogt redenen te hebben, om van deze benoeming te worden vrijgesteld, dezelve aan den kommandant der schutterij schriftelijk in te dienen en zijne vrijstelling te verzoeken.

Dit verzoek zal door den kommandant ter kennis van den krijgsraad worden gebragt, aan welken de bevoegdheid wordt toegekend, om daarin zonder hooger beroep te beslissen; doch zullen zoodanige verzoeken niet, dan wegens zeer dringende en buitengewone redenen mogen worden toegestaan.

Art. 62.

Wanneer onderofficieren en schutters door ziekte verhinderd worden eenige schutterlijke dienst te verrigten, zijn zij verpligt:

PERPUSTAKAAN NASIONAL

a. voor het geval dat hunne ziekte of ongesteldheid het uitgaan niet belet, zich ter erlanging van vrijstelling van dienst, op een door den korps kommandant te bepalen uur en plaats, in persoon te vervoegen tot den officier van gezondheid van het korps:

b. voor het geval dat hunne ziekte of ongesteldheid het uitgaan belet, een door hunnen gewonen geneesheer afgegeven certifikaat, aan een der officieren van gezondheid ter visering te doen toekomen, ter plaatse en op het uur, door den kommandant van het korps te bepalen.

De sub *a* bedoelde certifikaten zullen uiterlijk binnen 24 uren en die sub *b* vermeld binnen tweemaal 24 uren na den dag, waarop de dienst plaats heeft, voor welke dezelve zijn afgegeven, aan den betrokken kompagnie's kommandant moeten worden ingediend.

In buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den krijgsraad, kan van vorenstaande bepaling zoo noodig worden afgeweken.

Wanneer geen officier van gezondheid bij het korps aanwezig is, zijn de onderofficieren en schutters, indien zij door ziekte verhinderd worden schutterlijke dienst te verrigten, verpligt, aan hunnen kompagnie's kommandant binnen 2 × 24 uren na den dag, waarop de dienst heeft plaats gehad, ter zake een certifikaat in te dienen, afgegeven door hunnen gewonen geneesheer.

Art. 63.

Het bij artikel 62 bedoelde certifikaat zal door den geneeskundige op den eed aan den lande gedaan, worden afgegeven.

Art. 64.

Wanneer een lid van de schutterij aftreedt of ontslagen wordt, zal hij voor zijn ontslag indien hij officier is, de op hem rustende verantwoording behoorlijk overgeven, en indien hij onderofficier of schutter is, zijne wapenrusting, equipement- en kleedingstukken, in zooverre deze laatsten uit de contributiekas zijn bekostigd, bij den magazijnmeester inleveren.

Art. 65.

Van het aan de wapenrusting, equipement- of kleedingstukken ontbredende zal door den magazijnmeester onmiddelijk aan den kompagnie's- of korpskommandant kennis gegeven worden, door wien de vergoeding van de ontbrekende artikelen aan den belanghebbende zal worden opgelegd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Bij overlijden zullen de bovenvermelde goederen in behoorlijke orde binnen de 14 dagen moeten worden ingeleverd; zullende bij gebreke van dien, de erven in regten vervolgd worden.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Krijgsraad en regtspleging bij denzelven en administratie van het korps.

Art. 66.

Er zal bij het korps een krijgsraad bestaan, belast met de indeeling, vrijstelling en den aanslag in de contributie, alsmede in het bijzonder, met de handhaving der krijgstucht en het opleggen van straffen en boeten, welke niet tot de competentie van den kompagnie's- of korpskommandant behooren.

De administratie bij het korps wordt door den kommandant en een hem als tweede administrateur toe te voegen officier.

Art. 67.

De krijgsraad zal zijn zamengesteld uit den kommandant der schutterij als president, een officier van elken rang, een sergeantmajoor, een sergeant, een korporaal en een schutter, geassisteerd door den auditeur en sekretaris.

Deze leden zullen, tijdens hunne benoeming, elkander niet tot in den derden graad van bloedverwant- of zwagerschap mogen bestaan.

In geval een beklaagde geen Europeaan of met dezen gelijkgestelden persoon is, zal aan den krijgsraad een officier der natie waartoe hij behoort, wanneer die bij het korps aanwezig is, voor de zitting over den beklaagde worden toegevoegd.

Art. 68.

De leden van den krijgsraad en de in art. 66 bedoelde 2de administrateur worden in den aanvang van elk jaar door den Gouverneur-Generaal benoemd. De benoeming der leden van den krijgsraad geschiedt op voordragt van den krijgsraad, inhoudende zoo mogelijk een dubbel aantal kandidaten; de 2de administrateur, op voordragt van het hoofd van gewestelijk bestuur, in overleg met den kommandant der schutterij.

In de vacatures, welke tusschentijds ontstaan, wordt voor zooveel mogelijk, naar een daartoe te houden rooster, voorzien door den gouverneur van *Celebes* in overeenstemming met den kommandant der schutterij.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Wanneer de leden van den krijgsraad en de 2de administrateur gedurende twee achtereenvolgende jaren in funktie zijn geweest, zal hen, desverkiezende, het ontslag niet mogen geweigerd worden.

Art. 69.

De president van den krijgsraad zal, voor de aanvaarding zijner funktie, in handen van het hoofd van gewestelijk bestuur, en de leden alsmede de auditeur, teven sekretaris van dien raad, in handen van den president afleggen den volgenden eed:

„Ik zweer (beloof), dat ik de betrekking van president (lid, auditeur of sekretaris) bij den krijgsraad, ter goeder trouw, „met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik mij in „de zaken, bij den krijgsraad voorkomende, zal gedragen met „alle opregtheid, eerlijkheid en onpartijdigheid, zonder daarin „de partijen toe te dragen eenige gunst of ongunst, en zonder „mij daarvan te laten aftrekken, door eenige beweegredenen „hoegenaamd, en dat ik voorts stiptelijk zal nakomen, de wetten en reglementen op de schutterij uitgevaardigd".

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig" („Dat verklaar en „beloof ik").

Art. 70.

De leden van den krijgsraad zullen altoos in volle uniform ter vergadering komen; gelijk ook de gedaagden, voor zooveel zij leden der schutterij zijn, gehouden zullen wezen in volle uniform te verschijnen.

Art. 71.

De auditeur door den kommandant van het korps, of wel uit zich zelve kennis bekomende van eenig pligtverzuim of wangedrag, hetgeen niet reeds door den kommandant van het korps of onder zijne approbatie bestraft is geworden, zal, daartoe termen vindende, de nalatigen of overtreders voor den krijgsraad doen teregt staan; — vermeent de auditeur daarentegen dat voor zoodanige vervolging geene termen bestaan, dan zal hij met opgave der redenen, daarvan schriftelijk kennis geven aan den kommandant van het korps.

Art. 72.

De aangeklaagden zullen schriftelijk van den auditeur kennis erlangen, van den dag en het uur waarop zij voor den krijgsraad moeten komen, ten einde gehoord te worden en zich te verdedigen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Zij zullen echter even als de leden van den krijgsraad in uniform moeten gekleed zijn.

Indien zij niet verschijnen op den tijd bij de oproeping bepaald, welke niet korter dan na twee volle dagen mag worden gesteld, zullen zij bij verstek gevonnisd kunnen worden.

Art. 73.

Leden der schutterij, die voor den krijgsraad opgeroepen zijnde, om getuigenis der waarheid af te leggen, zonder wettige redenen niet verschijnen op den bepaalden tijd, welke dezelfde moet zijn als in het vorige artikel is vermeld, zullen voor de eerste maal, door den raad verwezen worden tot geldboeten, voor de tweede maal aan de oproeping niet voldoende, zullen zij door den bode van den raad, op een schriftelijk bewel van medebrenging van den auditeur, voor den raad worden gebragt, onverminderd de toepassing van dezelfde boeten voor de tweede maal, welke echter de som van *f* 10.— niet zal mogen te boven gaan.

Indien de opgeroepene geene leden der schutterij zijn, zullen zij door tusschenkomst van het plaatselijk bestuur, en ingeval zij militair zijn, door tusschenkomst van den plaatselijken militairen kommandant gerequireerd worden.

Art. 74.

In geval van verzuimen of overtredingen, waarop geldboeten, huis- of provoostarrest gesteld zijn, zal de auditeur de zaak na dezelve voor zooveel noodig voorloopig te hebben onderzocht, brengen voor den krijgsraad, om in plano te worden afgedaan, op deszelfs mondelinge aanklagt en strafvordering, of voordragt tot vrijspraak, en zal nadat bij wijze van publieke teregtzitting, des noodig, getuigen gehoord zijn, en de beklaagde zijn wederzeggen zal hebben gedaan, de krijgsraad den schuldig bevondene zoodanige straf opleggen, als deze zal vermeenen overeenkomstig de in het reglement vermelde strafbepalingen te behooren, dan wel den aangeklaagde vrij spreken van de hem ten laste gelegde beschuldiging.

Art. 75.

In geval van overtredingen, welke de auditeur, na overleg met den kommandant van het korps, vermeent de straffen van degradatie of cassatie ten gevolge te kunnen hebben, en in het algemeen in zaken van zwaren of gewigtigen aard, verzoekt de auditeur aan den krijgsraad, officieren-kommissarissen uit deszelfs midden te benoemen; aan welk verzoek de krijgs-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

a. voor het geval dat hunne ziekte of ongesteldheid het uitgaan niet belet, zich ter erlanging van vrijstelling van dienst, op een door den korps kommandant te bepalen uur en plaats, in persoon te vervoegen tot den officier van gezondheid van het korps:

b. voor het geval dat hunne ziekte of ongesteldheid het uitgaan belet, een door hunnen gewonen geneesheer afgegeven certifikaat, aan een der officieren van gezondheid ter visering te doen toekomen, ter plaatse en op het uur, door den kommandant van het korps te bepalen.

De sub *a* bedoelde certifikaten zullen uiterlijk binnen 24 uren en die sub *b* vermeld binnen tweemaal 24 uren na den dag, waarop de dienst plaats heeft, voor welke dezelve zijn afgegeven, aan den betrokken kompagnie's kommandant moeten worden ingediend.

In buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den krijgsraad, kan van vorenstaande bepaling zoo noodig worden afgeweken.

Wanneer geen officier van gezondheid bij het korps aanwezig is, zijn de onderofficieren en schutters, indien zij door ziekte verhinderd worden schutterlijke dienst te verrigten, verpligt, aan hunnen kompagnie's kommandant binnen 2 × 24 uren na den dag, waarop de dienst heeft plaats gehad, ter zake een certifikaat in te dienen, afgegeven door hunnen gewonen geneesheer.

Art. 63.

Het bij artikel 62 bedoelde certifikaat zal door den geneeskundige op den eed aan den lande gedaan, worden afgegeven.

Art. 64.

Wanneer een lid van de schutterij aftreedt of ontslagen wordt, zal hij voor zijn ontslag indien hij officier is, de op hem rustende verantwoording behoorlijk overgeven, en indien hij onderofficier of schutter is, zijne wapenrusting, equipement- en kleedingstukken, in zooverre deze laatsten uit de contributiekas zijn bekostigd, bij den magazijnmeester inleveren.

Art. 65.

Van het aan de wapenrusting, equipement- of kleedingstukken ontbredende zal door den magazijnmeester onmiddelijk aan den kompagnie's- of korpskommandant kennis gegeven worden, door wien de vergoeding van de ontbrekende artikelen aan den belanghebbende zal worden opgelegd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Bij overlijden zullen de bovenvermelde goederen in behoorlijke orde binnen de 14 dagen moeten worden ingeleverd; zullende bij gebreke van dien, de erven in regten vervolgd worden.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Krijgsraad en regtspleging bij denzelven en administratie van het korps.

Art. 66.

Er zal bij het korps een krijgsraad bestaan, belast met de indeeling, vrijstelling en den aanslag in de contributie, alsmede in het bijzonder, met de handhaving der krijgstucht en het opleggen van straffen en boeten, welke niet tot de competentie van den kompagnie's- of korpskommandant behooren.

De administratie bij het korps wordt door den kommandant en een hem als tweede administrateur toe te voegen officier.

Art. 67.

De krijgsraad zal zijn zamengesteld uit den kommandant der schutterij als president, een officier van elken rang, een sergeantmajoor, een sergeant, een korporaal en een schutter, geassisteerd door den auditeur en sekretaris.

Deze leden zullen, tijdens hunne benoeming, elkander niet tot in den derden graad van bloedverwant- of zwagerschap mogen bestaan.

In geval een beklaagde geen Europeaan of met dezen gelijkgestelden persoon is, zal aan den krijgsraad een officier der natie waartoe hij behoort, wanneer die bij het korps aanwezig is, voor de zitting over den beklaagde worden toegevoegd.

Art. 68.

De leden van den krijgsraad en de in art. 66 bedoelde 2de administrateur worden in den aanvang van elk jaar door den Gouverneur-Generaal benoemd. De benoeming der leden van den krijgsraad geschiedt op voordragt van den krijgsraad, inhoudende zoo mogelijk een dubbel aantal kandidaten; de 2de administrateur, op voordragt van het hoofd van gewestelijk bestuur, in overleg met den kommandant der schutterij.

In de vacatures, welke tusschentijds ontstaan, wordt voor zooveel mogelijk, naar een daartoe te houden rooster, voorzien door den gouverneur van *Celebes* in overeenstemming met den kommandant der schutterij.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Wanneer de leden van den krijgsraad en de 2de administrateur gedurende twee achtereenvolgende jaren in funktie zijn geweest, zal hen, desverkiezende, het ontslag niet mogen geweigerd worden.

Art. 69.

De president van den krijgsraad zal, voor de aanvaarding zijner funktie, in handen van het hoofd van gewestelijk bestuur, en de leden alsmede de auditeur, teven sekretaris van dien raad, in handen van den president afleggen den volgenden eed:

„Ik zweer (beloof), dat ik de betrekking van president (lid, auditeur of sekretaris) bij den krijgsraad, ter goeder trouw, „met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik mij in „de zaken, bij den krijgsraad voorkomende, zal gedragen met „alle opregtheid, eerlijkheid en onpartijdigheid, zonder daarin „de partijen toe te dragen eenige gunst of ongunst, en zonder „mij daarvan te laten aftrekken, door eenige beweegredenen „hoegenaamd, en dat ik voorts stiptelijk zal nakomen, de wet„ten en reglementen op de schutterij uitgevaardigd".

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig" („Dat verklaar en „beloof ik").

Art. 70.

De leden van den krijgsraad zullen altoos in volle uniform ter vergadering komen; gelijk ook de gedaagden, voor zooveel zij leden der schutterij zijn, gehouden zullen wezen in volle uniform te verschijnen.

Art. 71.

De auditeur door den kommandant van het korps, of wel uit zich zelve kennis bekomende van eenig pligtverzuim of wangedrag, hetgeen niet reeds door den kommandant van het korps of onder zijne approbatie bestraft is geworden, zal, daartoe termen vindende, de nalatigen of overtreders voor den krijgsraad doen teregt staan; — vermeent de auditeur daarentegen dat voor zoodanige vervolging geene termen bestaan, dan zal hij met opgave der redenen, daarvan schriftelijk kennis geven aan den kommandant van het korps.

Art. 72.

De aangeklaagden zullen schriftelijk van den auditeur kennis erlangen, van den dag en het uur waarop zij voor den krijgsraad moeten komen, ten einde gehoord te worden en zich te verdedigen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

ij zullen echter even als de leden van den krijgsraad in uniorm moeten gekleed zijn.

Indien zij niet verschijnen op den tijd bij de oproeping bepaald, welke niet korter dan na twee volle dagen mag worden gesteld, zullen zij bij verstek gevonnisd kunnen worden.

Art. 73.

Leden der schutterij, die voor den krijgsraad opgeroepen zijnde, om getuigenis der waarheid af te leggen, zonder wettige redenen niet verschijnen op den bepaalden tijd, welke dezelfde moet zijn als in het vorige artikel is vermeld, zullen voor de eerste maal, door den raad verwezen worden tot geldboeten, voor de tweede maal aan de oproeping niet voldoende, zullen zij door den bode van den raad, op een schriftelijk bevel van medebrenging van den auditeur, voor den raad worden gebragt, onverminderd de toepassing van dezelfde boeten voor de tweede maal, welke echter de som van *f* 10.— niet zal mogen te boven gaan.

Indien de opgeroepene geene leden der schutterij zijn, zullen zij door tusschenkomst van het plaatselijk bestuur, en ingeval zij militair zijn, door tusschenkomst van den plaatselijken militairen kommandant gerequireerd worden.

Art. 74.

In geval van verzuimen of overtredingen, waarop geldboeten, huis- of provoostarrest gesteld zijn, zal de auditeur de zaak na dezelve voor zooveel noodig voorloopig te hebben onderzocht, brengen voor den krijgsraad, om in plano te worden afgedaan, op deszelfs mondelinge aanklagt en strafvordering, of voordragt tot vrijspraak, en zal nadat bij wijze van publieke teregtzitting, des noodig, getuigen gehoord zijn, en de beklaagde zijn wederzeggen zal hebben gedaan, de krijgsraad den schuldig bevondene zoodanige straf opleggen, als deze zal vermeenen overeenkomstig de in het reglement vermelde strafbepalingen te behooren, dan wel den aangeklaagde vrij spreken van de hem ten laste gelegde beschuldiging.

Art. 75.

In geval van overtredingen, welke de auditeur, na overleg met den kommandant van het korps, vermeent de straffen van degradatie of cassatie ten gevolge te kunnen hebben, en in het algemeen in zaken van zwaren of gewigtigen aard, verzoekt de auditeur aan den krijgsraad, officieren-kommissarissen uit deszelfs midden te benoemen; aan welk verzoek de krijgs-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Wanneer de leden van den krijgsraad en de 2de administrateur gedurende twee achtereenvolgende jaren in funktie zijn geweest, zal hen, desverkiezende, het ontslag niet mogen geweigerd worden.

Art. 69.

De president van den krijgsraad zal, voor de aanvaarding zijner funktie, in handen van het hoofd van gewestelijk bestuur, en de leden alsmede de auditeur, teven sekretaris van dien raad, in handen van den president afleggen den volgenden eed:

„Ik zweer (beloof), dat ik de betrekking van president (lid, auditeur of sekretaris) bij den krijgsraad, ter goeder trouw, „met alle vlijt en naarstigheid zal waarnemen; dat ik mij in „de zaken, bij den krijgsraad voorkomende, zal gedragen met „alle opregtheid, eerlijkheid en onpartijdigheid, zonder daarin „de partijen toe te dragen eenige gunst of ongunst, en zonder „mij daarvan te laten aftrekken, door eenige beweegredenen „hoegenaamd, en dat ik voorts stiptelijk zal nakomen, de wet„ten en reglementen op de schutterij uitgevaardigd".

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig" („Dat verklaar en „beloof ik").

Art. 70.

De leden van den krijgsraad zullen altoos in volle uniform ter vergadering komen; gelijk ook de gedaagden, voor zooveel zij leden der schutterij zijn, gehouden zullen wezen in volle uniform te verschijnen.

Art. 71.

De auditeur door den kommandant van het korps, of wel uit zich zelve kennis bekomende van eenig pligtverzuim of wangedrag, hetgeen niet reeds door den kommandant van het korps of onder zijne approbatie bestraft is geworden, zal, daartoe termen vindende, de nalatigen of overtreders voor den krijgsraad doen teregt staan; — vermeent de auditeur daarentegen dat voor zoodanige vervolging geene termen bestaan, dan zal hij met opgave der redenen, daarvan schriftelijk kennis geven aan den kommandant van het korps.

Art. 72.

De aangeklaagden zullen schriftelijk van den auditeur kennis erlangen, van den dag en het uur waarop zij voor den krijgsraad moeten komen, ten einde gehoord te worden en zich te verdedigen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Zij zullen echter even als de leden van den krijgsraad in uniform moeten gekleed zijn.

Indien zij niet verschijnen op den tijd bij de oproeping bepaald, welke niet korter dan na twee volle dagen mag worden gesteld, zullen zij bij verstek gevonnisd kunnen worden.

Art. 73.

Leden der schutterij, die voor den krijgsraad opgeroepen zijnde, om getuigenis der waarheid af te leggen, zonder wettige redenen niet verschijnen op den bepaalden tijd, welke dezelfde moet zijn als in het vorige artikel is vermeld, zullen voor de eerste maal, door den raad verwezen worden tot geldboeten, voor de tweede maal aan de oproeping niet voldoende, zullen zij door den bode van den raad, op een schriftelijk bevel van medebrenging van den auditeur, voor den raad worden gebragt, onverminderd de toepassing van dezelfde boeten voor de tweede maal, welke echter de som van *f* 10.— niet zal mogen te boven gaan.

Indien de opgeroepene geene leden der schutterij zijn, zullen zij door tusschenkomst van het plaatselijk bestuur, en ingeval zij militair zijn, door tusschenkomst van den plaatselijken militairen kommandant gerequireerd worden.

Art. 74.

In geval van verzuimen of overtredingen, waarop geldboeten, huis- of provoostarrest gesteld zijn, zal de auditeur de zaak na dezelve voor zooveel noodig voorloopig te hebben onderzocht, brengen voor den krijgsraad, om in plano te worden afgedaan, op deszelfs mondelinge aanklagt en strafvordering, of voordragt tot vrijspraak, en zal nadat bij wijze van publieke teregtzitting, des noodig, getuigen gehoord zijn, en de beklaagde zijn wederzeggen zal hebben gedaan, de krijgsraad den schuldig bevondene zoodanige straf opleggen, als deze zal vermeenen overeenkomstig de in het reglement vermelde strafbepalingen te behooren, dan wel den aangeklaagde vrij spreken van de hem ten laste gelegde beschuldiging.

Art. 75.

In geval van overtredingen, welke de auditeur, na overleg met den kommandant van het korps, vermeent de straffen van degradatie of cassatie ten gevolge te kunnen hebben, en in het algemeen in zaken van zwaren of gewigtigen aard, verzoekt de auditeur aan den krijgsraad, officieren-kommissarissen uit deszelfs midden te benoemen; aan welk verzoek de krijgs-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

raad binnen de eerstvolgende 24 uren, zon- en feestdagen hieronder niet gerekend, zal voldoen.

Art. 76.

Binnen den tijd van tien dagen, of zooveel korter doenlijk, zal de auditeur ten overstaan van genoemde kommissarissen, de zaak onderzoeken, en na door de getuigen, zoowel die van wege het officie, als die van de zijde des beschuldigden, derzelver verklaringen, des noods onder eede, te hebben doen afleggen, en na den beklaagde op de tegen hem ingebragte beschuldiging te hebben gehoord, in de eerste zitting van den krijgsraad, zijne schriftelijke gemotiveerde conclusie en vordering tot oplegging van straf, dan wel tot vrijspraak, indienen met al de stukken welke daarop betrekking hebben.

Art. 77.

Indien zulks noodig bevonden wordt, zullen de beschuldigden en de getuigen onderling worden geconfronteerd.

De verklaringen der getuigen en de verhooren van den beschuldigde, alsmede de confrontatiën zullen, wanneer door den auditeur een beschreven proces ingevolge artikel 76 moet worden gevoerd, door den sekretaris bij den krijgsraad, met alle naauwkeurigheid opgeteekend, daarna aan den beschuldigde voorgelezen en door hem onderteekend worden, bij weigering of onkunde in het schrijven van den beschuldigde, wordt daarvan behoorlijk aanteekening gehouden, onder de verklaring of het verhoor.

Art. 78.

De conclusie moet bevatten een kort, eenvoudig doch duidelijk verhaal van het voorval, zooals zulks uit de proces-stukken blijkt te hebben plaats gevonden, vergezeld van een betoog van des beklaagden's schuld of onschuld, en aanhaling der wettelijke bepalingen, op grond waarvan straf of absolutie gevorderd wordt.

Art. 79.

Tot welke conclusie de auditeur ook komen moge, hetzij van schuld, hetzij van onschuld of absolutie der instantie, zal hij steeds daarachter voegen de clausule: „of dat door den krijgs„raad zoodanig anders zal worden gevonnisd, als dezelve in „goede justitie zal vermeenen te behooren."

Art. 80.

De krijgsraad zal, na al de stukken van het proces in één

PERPUSTAKAAN NASIONAL

en dezelfde zitting te hebben doen voorlezen, daartoe termen vindende, afschrift der conclusie van den auditeur stellen in handen van den beklaagde, en hem den dag doen beteekenen, wanneer de zaak ter afdoening voor den krijgsraad in het openbaar dienen zal.

De beschuldigde, of wel zijn verdediger, zal alsdan de vrijheid hebben te antwoorden op de uitgebragte conclusie, waarop de auditeur des verkiezende, zijn wederzeggen zal hebben, met dien verstande nogthans, dat de beschuldigde altijd het laatst het woord zal voeren.

Art. 81.

Na den afloop der debatten, en nadat de beklaagde en het publiek verwijderd zullen zijn, zal de president de zaak zooveel mogelijk nader toelichten, en met de leden van den krijgsraad daarover onderling delibereren, ten einde de schuld of onschuld van den beklaagde, in deszelfs verligtende of verzwarende omstandigheden, duidelijk te kennen en te waarderen; en zal daarna bij hoofdelijke stemming worden overgegaan tot de absolutie of condemnatie van den beklaagde, en naar den uitslag daarvan, het vonnis worden opgemaakt.

Deze stemming zal altijd beginnen met het minst in rang zijnde lid, en bij staking der stemmen, zal de uitspraak in het voordeel van den beklaagde worden opgemaakt.

Art. 82.

Zoowel in de conclusie van den auditeur als in het vonnis, zal regt gevorderd en gedaan worden van wege en in naam des Konings.

Art. 83.

In geval van veroordeeling tot andere straffen dan tot geldboeten, zal tevens daarbij gevoegd worden eene condemnati in de kosten, welke dadelijk bij het opmaken van het vonnis zullen worden getaxeerd.

Uit deze gelden zullen worden goed gemaakt de kosten van dagvaarding, wagenvracht, sluit- en ontsluitgelden enz., aan den bode en provoostgeweldiger toekomende.

Art. 84.

Tot het vellen van een vonnis zullen ten minste vijf leden van den krijgsraad moeten tegenwoordig zijn.

Een lid van den krijgsraad, persoonlijk in eene zaak betrokken zijnde, zal daarover niet als regter mogen oordeelen, evenmin de leden die tot den derden graad aan den beschuldigde verwantschapt zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De kommandant van het korps, die ingevolge art. 67 van het reglement president is van den krijgsraad, is even als alle andere leden van dien raad, alleen verpligt, om zich te onthouden van het deelnemen aan de beoordeeling en beslissing eener zaak, wanneer hij persoonlijk in dezelve betrokken is, doch geenszins in alle zoodanige zaken, welke de dienst en hem als chef van het korps betreffen.

Geene leden van den krijgsraad zullen zich aan de zittingen van denzelven kunnen onttrekken, dan alleen uit hoofde van ziekte, en zullen, indien zij door afwezigheid van de plaats of om andere redenen, daarvan wenschen te worden vrijgesteld, ten minste 48 uren te voren hiertoe verzoek aan den president doen.

Art. 85.

Een lid van den krijgsraad zal zich echter om gewigtige redenen mogen recuseren, gelijk het mede aan den beklaagde zal vrij staan, het weren van een lid, in het onderzoek en de behandeling zijner zaak te verzoeken; zullende de aannemelijkheid der reden in beide gevallen, door den krijgsraad worden beoordeeld, en het verzoek, naar bevind van zaken, toegestaan of verworpen worden.

Art. 86.

Wanneer een lid der schutterij voor den krijgsraad moet teregtstaan, en in denzelven leden zitting hebben, welken in eenen minderen rang met den beschuldigde, bij één en dezelfde kompagnie dienen, zullen dezelve door andere, daartoe voor zoodanig geval door den krijgsraad dadelijk te benoemen leden, vervangen worden, immers voor zoover het aantal der overblijvende leden, ingevolge het bij art. 84 bepaalde, niet zoude kunnen regtspreken.

Art. 87.

De vonnissen van den krijgsraad worden vier-en-twintig uren na de uitspraak ter executie gelegd.

Binnen dien termijn kan de veroordeelde door tusschenkomst van den krijgsraad een verzoekschrift om gratie indienen, in welk geval de ten uitvoerlegging van het vonnis geschorst wordt, totdat daarop door den Gouverneur-Generaal is beschikt.

De onderofficier of korporaal, die tot de straf van ontzetting van graad veroordeeld, een verzoek om gratie heeft ingediend, is in de uitoefening zijner funktiën geschorst tot daarop door den Gouverneur-Generaal is beslist.

De veroordeelde leden van de schutterij aan wie het provoost-arrest is opgelegd, moeten bij weigering om zich aan dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL

arrest te onderwerpen, naar de provoost worden overgebragt door den bode van den krijgsraad op een schriftelijk bevel van overbrenging door den auditeur af te geven, desnoods geassisteerd door de daartoe bevoegde magt.

De bode zal zich nogthans tot het arresteren der veroordeelden niet vermogen te begeven aan derzelver bureau of werk.

Art. 88.

De dagvaardingen en andere akten van vervolging, aan de leden der schutterij door den krijgsraad uitgevaardigd, de vonnissen daarop volgende, alsmede alle andere schrifturen, hetzij door den krijgsraad, hetzij door de leden der schutterij gebezigd wordende, zullen vrij zijn van zegel.

Art. 89.

Het vonnis zal in het openbaar door den president, met luider stemme in de zitting van den krijgsraad worden voorgelezen.

REGLEMENT op het visiteren van manschappen, of zij al of niet tot de militaire dienst geschikt zijn.

De gebreken welke degenen, die er mede behebt zijn, voor de militaire dienst ongeschikt maken, zijn de navolgende:

EERSTE AFDEELING.

Gebreken door welke men voor de dienst volstrekt buiten staat is:

1o. Ontbering van het gezigt. Men zal het toeval behooren op te geven, hetwelk dit gebrek heeft veroorzaakt, of de ziekte, welke hetzelve onderhoudt, als oogontsteking, verwonding enz.

2o. Het geheel verlies van den neus, vooral wanneer dit een zeer afschuwelijk aanzien geeft en de ademhaling daardoor moeijelijk is.

3o. Ontbering van de stem en het spraakvermogen, en volslagen doofheid.

4o. Groote en ongeneesbare krop- en kliergezwellen, welke de ademhaling doorgaans hinderen.

5o. Verlies van een arm, been, voet of hand, ook de onherstelbare verstijving van een dezer leden.

6o. Gezwellen aan de voornaamste takken der slagaderen.

7o. Kromgebogene lange beenderen of uitwassen, ten gevolge van Engelsche ziekte aan de beenderen, in die mate,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

dat de beweging der ledematen daardoor klaarblijkelijk verhinderd wordt.

8o. Het mank gaan, mits ten volle constaterende van welke oorzaak het oorspronkelijk moge zijn, voorts ook eene aanmerkelijke en blijvende inkorting van de buig- of uitstrekspieren van eenig lid, gelijk ook derzelver verlamming, of een onveranderlijke staat van verslapping, welke de vrije beweging der ledematen verhindert.

9o. De staat van vermagering en gedecideerde uitputting van het geheele ligchaam of van eenig deel, gekarakteriseerd door teekenen van tering.

10o. Het verlies van het mannelijk lid, of van de testikels.

TWEEDE AFDEELING.

Gebreken of ziekten, welke een volstrekt of betrekkelijk onvermogen tot de dienst daarstellen, welker karakter, hoewel ook tot zware belangrijke gebreken, nogtans minder tastbaar is, dan in de voorgaande afdeeling, en welker kennis en beoordeeling eene meer grondige oplettendheid vereischen.

1o. Groote beleedigingen van het hoofdschedel (cranium), voorkomende uit groote wonden, door persing of indrukking der beenderen, derzelver uitbotting of verlies, alzoo hieruit somstijds de navolgende toevallen ontspruiten, en meestal vele derzelve te zamen, als:

beroering der verstandelijke vermogens, suiseling, doofheid, slaperigheid, zenuwachtige of spasmodige toevallen, dikwijls vergezeld met hardnekkige pijn in het hoofd;

2o. het verlies van het regteroog, of van het gebruik van hetzelve;

3o. de ongeneeslijke tranenfistel, chronische en menigvuldig terugkeerende oogontsteking, als ook de tot eene hebbelijkheid geworden ziekte der oogleden en traanwegen, en vlakken op het doorschijnend hoornvlies, wanneer zij zulk eene hoogte bereikt hebben, dat zij het zien hinderlijk zijn;

4o. zwakheid van het gezigt, aanhoudende gebreken van hetzelve, welke de voor de militaire dienst zoo noodige onderscheiding der voorwerpen, op eenen zekeren afstand, verhinderen, b. v. het gebrek van bijziende te zijn (myopia), de schemering der oogen (nyctalopia), enz., het scheel zien verhindert de militaire dienst niet.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Myopes (degenen die bijziende zijn), die zich, om eenigermate duidelijk te zien, moeten bedienen van eenen bril (bij geaccrediteerde brillemakers, onder no. 10 bekend), zijn buiten staat, gelijk ook presbytae (verziende), welke eenen bril moeten gebruiken van dun brandpunt;

5o. de mismaaktheid van den neus, vooral als dezelve de ademhaling moeijelijk maakt, de kwaadaardige neuszweer (ozoena) en ieder hardnekkige zweer in de neusholte en het verhemelte, de beenzweer in deze deelen en de slijmpropgezwellen (polypi), indien dezelve ongeneeslijk worden geoordeeld;

6o. een ongeneeslijk stinkende adem, stinkende uitvloeisels uit de ooren, en eene dergelijke uitwaseming, zoodra deze gebreken ongeneeslijk zijn.

Hiertoe behoort mede een zeer sterk stinkend en hebbelijk voetzweet, kenbaar uit zekere roosachtige ontsteking der voetzool;

7o. het verlies van de snijtanden der opper- en onderkaak te zamen, pijpzweren in de holten der kaakbeenderen, ongeneeslijke wangestalte in het een of ander van deze beenderen, hetzij door verlies van zelfstandigheid, of door een ander toeval veroorzaakt, waardoor het afbijten der patronen, het kaauwen der spijzen, of het gebruik van de spraak belemmerd wordt;

8o. ongeneeslijke speeksel-fistels en onbewegelijkheid van de onderkaak en ook van het hoofd (caput obstipum);

9o. bezwaarlijk neerslikken, vooral als hetzelve, of uit eene verlamming van den slokdarm, of van het een of ander ongeneeslijk gebrek der deelen, die funkties verrigtende, ontstaat;

10o. de aanhoudende en wel bewezene gebreken van het gehoor en van de stem, zoodra dezelve van dien aard zijn, dat zij als hinderlijk tot de militaire dienst kunnen worden beschouwd, het stotteren, zoodra hetzelve zoo sterk is, dat de zekerheid van eenen post daardoor zoude kunnen worden gecompromitteerd;

11o. scrophuleuse gezwellen en zweren. Meest vindt men dezelve verbonden met opgezette klieren (cachexia);

12o. gebogchelden, alsmede degenen, welke eene kromme ruggegraad hebben.

Ook wangestalte van het borstbeen, aangeboren of door

toeval ontstaan, of groote breede likteekens op hetzelve, indien de ademhaling daardoor klaarblijkelijk moeijelijk gemaakt, of het dragen van den ransel en patroontasch gehinderd wordt;

13o. de tering (phtysis) in alle hare graden, de bewezene kortborstigheid (asthma), alsmede het bloedspuwen (haemaptysis), verder hoogst waarschijnlijke moeijelijkheden in den omloop van het bloed, bijzonder eene zeer uitgebreide of tegennatuurlijk sterke pulsatie, ten allen tijde aanhoudende of habitueel zijnde;

14o. breuken (herniae), welke niet of zeer bezwaarlijk door eenen band kunnen worden teruggehouden, alsmede anus artificialis;

15o. de steen, het graveel, onwillekeurige afloop van de pis, of veelvuldige opstoppingen van dezelve, zooals verder alle zware ziekten en gebreken van de piswegen, fistels aan deze deelen, enz., hetzij dat dezelve als ongeneeslijk worden beschouwd, of dat zij de aanhoudende hulp van den genees- en heelkundige vorderen;

16o. een in den annulus abdominalis teruggehouden testikel, vooral als dezelve pijnlijk is, de vleeschbreuk (carcocele) en gebreken van den zaadstreng (funiculus spermaticus), voor zooverre zij voor ongeneeslijk worden gehouden;

17o. zwerende aambeijen of takken, ongeneeslijke aarsfistels, hevige en periodieke vloeijingen van de aambeijen, bloedontlasting uit het darmkanaal, onwillekeurige afgang der drekstoffen, vooral uitzakking van den endeldarm (prolapsus ani), of ook tegennatuurlijke vernaauwing van denzelven, ten gevolge van gedane operatiën, enz.;

18o. het verlies van een der duimen, van een kootje van een der wijsvingers, of het verlies van eenen of meerdere vingers of teenen, alsmede de onherstelbaar verloren beweging van een dezer deelen, verkortingen of misvorming van armen of beenen, ten gevolge van arm of beenbreuken;

19o. onherstelbare wangestalte van handen of voeten of andere deelen, waardoor het marcheren of behandelen der wapens wordt bezwaarlijk of onmogelijk gemaakt;

20o. groote en uitgebreide aderspatten (varices) en habituele zwelling der voeten en beenen;

21o. kankergezwellen, kankerzweren, verouderde zweren van

PERPUSTAKAAN NASIONAL

eene kwaadaardige gesteldheid en welke als ongeneeslijk kunnen beschouwd worden;

22o. groote en verouderde likteekens, vooral als zij, door hare vasthechting, de beweging van een der ledematen hinderen en met verlies van zelfstandigheid zijn vergezeld geweest;

23o. zware beenziekten, zoo als groote beenuitwassen of beenknobbels (exostosis), complete stijfheid der gewrichten (anchylosis), beenzweer (caries, necrosis) de winddoorn (spina ventosa), gezwellen van het beenvlies, zoodra daardoor de vrije beweging van het deel wordt belemmerd:

24o. huidziekten, als zij besmettelijk, verouderd, erfelijk en hardnekkig te genezen zijn, zooals: hoofdzeer (tinea capitis) en verdere kwaadaardige huidziekten (herpes);

25o. een volmaakt bleekzuchtige staat van het ligchaam (cachexia) ongeneeslijke scorbut en waterzucht;

26o. groote zwakte en vermagering, te groote of te kleine gestalte, vooral in het eerste geval, als de persoon, zoo als men zegt, buiten zijne krachten gegroeid is;

27o. het phodagra en de heupjicht, verouderde jicht en rheumatieke pijnen, welke de vrije beweging der ledematen verhinderen;

28o. vallende ziekte (epilepsia), wel geconstateerde stuipen (convulsiones) onwillekeurig beven van het ligchaam, of van een gedeelte van hetzelve, komplete of gedeeltelijke verlamming, verstandeloosheid, razernij of onnoozelheid.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van *Nederlandsch-Indie* geplaatst en, voor zooveel noodig, in de *Inlandsche* en *Chinesche* talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren; officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 2den December 1875,

VAN LANSBERGE.

De Algemeene Sekretaris,

LEVYSSOHN NORMAN.

Uitgegeven den *veertienden* December 1875.

De Algemeene Sekretaris,

LEVYSSOHN NORMAN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

